

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 „
Pe 3 luni . . . . . 8 „

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Art. 7 din legea rurală, art. 1 și 2 din legea din 1879 și art. 132 din Constituțiunea revizuită în 1884, de d-l Dimi-
trie Chebapci.

Jurisprudența Română :

Inalta Curte de Casație și justiție, secția I: V. H. Stinghe cu
T. Căpitănescu.

Idem: C. Gheorghiu și I. Alexiu cu Ciobotaru Iosef și Primăria
Comunei Fîlești.

Idem: Frantz Eitel et C. Speck cu Primăria Orașului R.-Vâlcea.

Idem: Direcția generală a căilor ferate române cu D. Tu-
dorică.

Curtea de apel din București, secția III: Toma Mladen cu E-
lisabeta Mladen.

Tribunalul jud. Putna: Zamfira Nicolau cu Dinică Vasilache
și Costache Bratu.

Miscări în magistratură.

Bibliografie.

**Art. 7 din legea rurală, art. 1 și 2
din legea din 1879 și art. 132 din Constitu-
țiunea revizuită în 1884.**

(Urmare)

În numărul 35 al acestui ziar din 5 Octombrie 1897, am tratat despre art. 7 din legea rurală și despre art. 132 din constituțiunea revizuită în 1884, arătând că, asupra interpretării și aplicării dispozițiunii constituționale din art. de mai sus, s'a produs o disensiune în jurisprudență. Tot în acel articol am arătat argumentele produse, atât de aceia care pretind cum că art. 132 din constituțiune a fost abrogat art. 7 din legea rurală și articoli 1 și 2 din legea interpretativă din 1879, cât și a acelora cari susțin că legile în ființă la 1884, nu au fost de loc atinse.

Să cercetăm care din aceste două păreri tre-

bue primită ca mai potrivită cu spiritul legiuitorului.

Neînțelegerea stă în faptul: Dacă, în urma constituțiunii din 1884, țăranul împroprietarit este, ori nu slobod de a vinde pământul său, către un consătean ce n'are pământ, sau către comună.

Art. 7 din legea rurală și legea din 1879 permită înstreinarea către aceste persoane.

Care a fost motivul ce a determinat pe legiuitor a îngădui aceasta?

Motivul zace și se vede bine în obligațiunea de rescumpărare a țăranului pentru pământul cu care a fost împroprietarit. În adevăr, art. 22 din legea rurală supune pe sătenii, pentru rescumpărarea clăcei, a dijmii și a celor-lalte sarcini, la plata pe fie-care an, în termen de 15 ani a: 133 lei pentru cel cu 4 boi. . . . , iar art. 8 dispune: «Tot către comună va trece și propri-
«etatea săteanului, carele până la liquidare, nu
«va fi în stare de a răspunde, din ori ce împre-
«jurare, despăgubirea cuvenită stăpânului de moșie
«și care va declara că nu vroește a păstra pro-
«prietatea sa».

Comuna, ori statul, pentru plata rescumpărării aveau două mijloace: sau arendarea pământului ca, din prețul lui, să se plătească rescumpărarea, sau să îl treacă către comună. Această din urmă măsură se întrebuinta atuncea mai ales, când săteanul declara el singur că nu vroește a păstra proprietatea sa.

Înstreinarea, în caz de neplată, s'a impus de

necesitate, iar învoirea dată comunei de a cumpăra se explică prin aceea că ea va achita regulat prețul rescumpărării, și pământul rămâne destinat a fi muncit tot de un sătean din Comună care, după legea ei organică, îl poate înstreina cu paza unor forme, sau a îl arenda, unui locuitor din sat.

Dacă se da, de necesitate, voe comunei de a cumpăra pământul de la un împroprietărit, când acesta numai vroește a păstra proprietatea și nu plăti prețul rescumpărării pe fie-care an, de ce nu s'ar fi învoit pe un sătean de a l cumpăra care l'ar fi muncit și îngrijit cu mai multă tragere de inimă, știindu'l că e al său de cât l'ar fi muncit și îngrijit, ținându'l în arendă. Dacă art. 8 cere și declararea săteanului cum că numai vroește a păstra proprietatea, pricina este că comuna, fiind o persoană morală, se presupune că nu va cultiva pământul ca o persoană fizică, și legiuitorul, mai în tot-d'a-una, n'a văzut cu ochi buni, grămadirea pe capul unor persoane morale, a proprietății imobiliare.

Am arătat¹⁾ cum că art. 132 din constituțiune lovește de inalienabilitate, nu numai pământurile foștilor clăcași, ci și ale însurăteilor, ale locuitorilor cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de ale Statului, precum și loturile mici vândute de Stat locuitorilor cultivatori de prin satele din Dobrogea.

Insurăteii, acei ce au cumpărat și vor cumpăra loturi mici, sunt obligați a plăti pământul cumpărat dând, pe un termen de ani, câte o sumă determinată pe fie-care an. În caz de a nu plăti regulat, pământul nu se întoarce la Stat, ci acesta are numai dreptul de a îl scoate în vânzare pentru că nu s'a plătit regulat ratele art. 43 — 46 din legea pentru înstreinarea bunurilor Statului și rescumpărarea embaticului.²⁾ De asemenea, legea, prin aliniatul 3 de sub art. 42, dă voe Ministerului ca, pentru neplata ratelor la termene fixate a loturilor mici, să urmărească încasarea lor și din venitul pământului concedat.

Dacă s'ar admite părerea dintâi, Statul n'ar avea nici un mijloc de a se despăgubi de prețul pământului

vândut, și cum prețul din vânzările bunurilor Statului era afectat la amortisirea datoriei publice (art. 39) din legea vânzării bunurilor, ar rezulta că Statul rămâne păgubaș, iar datoria publică să nu se poată amortisa. Constituanții nu au putut nici gândi la una ca aceasta.

Argumentul ce se trage din un aliniat al art. 132, în cuprindere: «Schimburile de pământ contra pământ nu intră în proibițiunea legii de față», slujește mai mult spre susținerea părerei a doua. În adevăr, constituanții lovind cu incapacitatea de a înstreina: pe sătenii ce au cumpărat în loturi mici, sau vor cumpăra, pe însurăteii, pe acei din Dobrogea, au crezut de cuviință a arăta că și acestor le este permis schimbul, pentru că, în legile speciale în puterea cărora au devenit proprietari nu era o dispozițiune lămurită asupra schimbului.

Constituanții au vroit ca înstreinarea prin schimb permise prin legi speciale, să nu se mai poată face și pentru însurăteii, cumpărători în loturi mici, de cât cu un consătean sau cu comuna; și de aceea a crezut necesar a introduce dispozițiunea în constituțiune.

Dacă s'ar admite părerea care susține cum că art. 132 din Constituțiune au abrogat art. 7 din legea rurală și articoli 1 și 2 din legea interpretativă din 1879, atuncia ar urma că întreaga lege din 1879 este abrogată. Curțile au hotărât însă neștrămutat cum că sentințele tribunalelor date pentru violarea dispozițiunei art. 132 din Constituțiune, nu se pot ataca pe calea opozițiunei, a apelului și recursului în casațiune, acesta potrivit art. 8 al legii interpretative din 1879.

Către aceste toate mai vin, împotriva părerei dintâi, considerațiuni de un interes economic, și de un sentiment de umanitate.

Omul, în viața lui, este supus la tot soiul de nenorociri, la boale, infirmități, slăbire sau perdere desăvârșită a facultăților mintale, slăbiciunea din pricina unei vârste înaintate; el are patimi ce îl smulg de la muncă, și îl cufundă în lene și trândăvie. În toate aceste întâmplări, el nu poate lucra; pământul său deci, va rămânea nemuncit, aceia ce nu este în interesul țării, mai ales a unei țări, a cărui singur izvor de bogăție este munca câmpului. De altă parte, ar fi neuman să nu se îngăduie vânzarea celui atins de o

¹⁾ Vezi «Curierul Judiciar» No. 35 din 5 Octombrie 1897.

²⁾ Vezi și Legea din 2 Noembrie 1882.

infirmiitate incurabilă,, ca cu prețul dobândit, să aibă cu ce să-și aline suferințele.

Se simția oare necesitate de o prohibițiune absolută? Nu, căci legea interpretativă din 1879, este dovada cea mai puternică că răul nu sta în înstreinările către comună și consăteanul lipsit de pământ, ci în vânzările către streini și necultivatori. Numai în ei au văzut primejdia, iar nu în comună și în consăteni. Cum putea constituanții din 1884 să treacă peste o experiență îndelungată, și să șteargă o dispozițiune, care experiența a dovedit-o că este bună?

Legea interpretativă, prin art. 8 conferă tribunalelor dreptul de a judeca pricinile între țărani ce rezultă din înstrăinările, cu călcarea art. 7 din legea rurală, și revendicările la cari dau loc, în primă și ultimă instanță, fără opozițiune, apel sau recurs.

Această judecată se înțelegea în 1879, când era instituită o comisiune ce verifica, după tabela litera A, înstrăinările, examina actele, calitatea părților, de e muncitor, din acelaș sat și fără pământ. Pe lângă aceasta, ministerul era obligat a lua conclusiuni în proces, și tribunalul, chiar în lipsa părților, putea pronunța sentința.

Astăzi când acea comisiune nu mai funcționează, când ministerul public nu mai pune conclusiuni, când tribunalul nu mai poate pronunța sentința în lipsa părților, când nu i se mai trimite de a dreptul în cercetare, sentința ce ar pronunța-o, după conclusiunile părții prezente, fi-va ea tot definitivă?

Jurisprudența statornică este că sentințele tribunalelor nu pot fi atacate pe nici o cale, fără deosebirea dacă partea a călcat ori nu art. 7, dacă adică înstreinarea se făcuse unui consătean ce nu avea pământ, sau altuia.

Cu toate că avem cuvinte temeinice întru a demonstra cât este de greșită soluțiunea dată de jurisprudență, întru cât însă știm de mai înainte că ea nu se va schimba, ne mărginim în rugămintea ce o adresăm d-lui ministru al justiției spre a propune abrogarea art. 8, și deferirea a acestor procese judecătorilor de pace în prima instanță și tribunalelor ca instanță de apel.

D. Chebapcli.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 26 Septembrie 1897

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

V. H. Stinghe cu T. Căpitănescu.

Competință. — Neretroactivitatea legilor. — Când se aplică. — Dacă se aplică și la competența sa și la compozițiunea unei jurisdicțiuni.

Principiul neretroactivității legilor se aplică numai la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile cari ar modifica, fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni.

Ast-fel, legea nouă a judecătoriilor de ocoale prevăzând că apelurile contra cărților de judecată au a se judeca de tribunal în complex de trei judecători, toate apelurile pendinte înaintea tribunalelor la promulgarea acestei legi a judecătoriilor de ocoale au a fi judecate în complexul de trei judecători, chiar de ar fi introduse înainte de promulgarea acestei legi.

Decisiunea No. 334. — Casată, după recursul făcut de V. H. Stinghe, sentința tribunalului Buzău cu No. 275/96.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de d-l consilier G. P. Petrescu;

S'a ascultat d-l avocat Pleșoiianu din partea recurentului, în dezvoltarea motivului de casare și intimatul T. Căpitănescu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I, singurul dezvoltat în instanță

«Violarea art. 98 din legea judecătoriilor de pace, după care apelurile contra cărților de judecată se judecă de tribunal în complex de trei judecători. Exces de putere, respingându-mi cererea ce am făcut de a se completa tribunalul conform legii și judecându-mă numai două judecători».

Având în vedere că pe când era pendinte la tribunal cercetarea opozițiunii recurentului s'a pus în aplicare noua lege a judecătoriilor de ocoale, care cere ca apelurile și recursurile contra cărților de judecată să fie judecate de trei judecători;

Având în vedere că formele extrinsece ale actelor precum și organizațiunea judiciară și competența instanțelor judecătorești se regulează tot d'auna după legile existente în momentul confecționării sa în momentul când se judecă afacerea, afară numai când ar exista dispozițiuni legislative care să decidă contrariul; că ast-fel în specie opozițiunea urma să fie judecată după formele și cu complexul prevăzut de legea care exista în acel moment, adică după legea cea nouă;

Considerând că principiul retroactivității legilor se aplică numai la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile cari ar modifica fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni;

Că legile cari regulează competența și forma extrinsecă a actelor fiind instituite în interesul public, ele cârmuesc faptele anterioare promulgațiunei și publicațiunei lor, și au un efect retroactiv de oare-ce ele nu ating un drept anterior câștigat al părților, consacrat în formele legiurilor anterioare;

Considerând că în speță tribunalul, refusând să judece la 5 Septembrie 1896 opozițiunea recurentului de azi, cu complectul de 3 judecători, prevăzut în art. 98 din noua lege de la 1 Iunie 1896, pe motiv că apelul său, se găsea deja pendinte la punerea în aplicațiune a noiei legi, violează dispozițiunile acestui articol;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.,

Audiența de la 29 Septembrie 1897

Președinția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

C. Gheorghiu și I. Alexiu cu Ciobotaru Iosef și Primăria comunei Filești

Desistare.—Când poate avea loc.—Dacă poate fi parțială, numai în privința unei părți ce nu consimte la desistare.—(Art. 260 și 261 din pr. civ.).

Acte autentice.—Cum se pot ataca.—Inscripțiune în fals.

Asociațiune comercială.—Notificarea unui act unuia din asociați în stabilimentul social.—Dacă se presupune făcută tutulor asociaților.—Cine trebuie să dovedească contrariul.—(Art. 1514 codul civil).

1) Desistarea nu poate să aibă loc de cât numai când se face asupra întregului proces de către cel în drept, și cererea de eliminare numai a unei părți dintr'un proces, fără consimțământul acesteia este inadmisibilă, când partea figurase deja la prima instanță și era câștigată desbaterilor procesului și când dânsa se opune a fi exclusă pentru că i se vatămă drepturi câștigate.

2) Orî ce acte încheiate de un funcționar public, în limitele competenței sale, și cu îndeplinirea formelor cerute de lege, au puterea autenticității, și ca atare, nu pot fi atacate de cât prin inscripțiune în fals.

Ast-fel procesul-verbal încheiat de notarul unei comune rurale împreună cu ajutorul de primar și prin care constată în mod autentic înmânarea unei copii nu poate fi atacat de cât pe calea inscripțiunei în fals.

3) Notificarea copieii după închierea consiliului comunal ce aprobă procesul-verbal de contravențiune făcut unuia din asociații unei firme comerciale se presumă făcută firmei, adică tutulor asociaților, și aceștia sunt datorî să dovedească că acel asociat nu era în drept să primească asemenea notificări.

Decisiunea No. 337.—Respingerea recursului făcut de d-nul Gheorghiu et I. Alexiu contra cărței de judecată No. 2151/96 a judecătoriei de pace No. 2 din Galați.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de d-nul consilier Ciru Oeconomu.

S'a ascultat d-nii avocați Tache Ionescu și Barbu Păltineanu din partea recurenților, în desvoltarea motivelor de casare, Dl. avocat D. Chebabci, din partea intimatului Ciobotaru Iosef, în combateri.

Curtea deliberînd,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 260 și 248 pr. civ. Exces de putere. «Judele de ocol a admis pe Ciobotaru Iosef a figura în proces, de și el nu avea nici o calitate. Fusesse citat de mine ca intimat, dar la ziua înfățișării, am declarat că scot din proces și aveam dreptul a o face conform art. 260 No. 1 pr. civ. Nu a putut figura nici ca intervenient, de oare-ce n'a făcut o intervențiune scrisă cum cere art. 248 pr. civilă».

Considerând că o desistare nu poate să aibă loc, în înțelesul art. 260 și 261 din pr. civ., de cât numai când ea se face asupra întregului proces de către cel în drept; că cererea de eliminare a unei părți numai, dintr'un proces, fără consimțământul acesteia este inadmisibilă, când partea figurase deja la prima instanță și era câștigată desbaterilor procesului și când dânsa se opune a fi exclusă pentru că i se vatămă drepturi câștigate;

Considerând că în speță Ciobotaru Iosif, care a figurat ca reclamant dinaintea primei instanțe și a obținut acolo câștigul pretențiunilor sale, nu putea fi scos din cauză în apel, numai pentru că ast-fel cereau apelanții, de oare-ce dinaintea celei de a doua instanțe, se discuta drep-turile recunoscute reclamantului, dar puse din nou în desbatere, dinaintea judelei de ocol;

Că pe cât timp e constant că C. Iosef a figurat ca parte principală chiar din momentul în care s'a legat instanța, tot ca parte principală urma să fie menținut și dinaintea judelei de ocol, și nu se poate susține că el ar fi făcut în apel o cerere de intervențiune; că judecând ast-fel, judele de ocol nu a comis nici un exces de putere și deci mijlocul invocat, cată a fi respins, nefiind fondat.

Asupra motivului II de casare:

«Esces de putere, judele de ocol ne respinge apelul ca tardiv, calculând termenul de apel de la data unei pretinse notificări din 10 Septembrie 1896, de și este stabilit din lucrările aflate în dosarul Primăriei că aceea notificare n'a avut ființă reală fiind rezultatul unei confuziuni de persoane, făcută de ajutorul de primar, după cum a recunoscut aceasta și a constatat primarul, care în consecință a făcut o notificare regulată la 9 Octombrie 1896».

Considerând, în drept, că ori-ce acte încheiate de un funcționar public, în limitele competenței sale cu îndeplinirea formelor cerute de lege, au puterea autenticității, și ca atare, nu pot fi atacate de cât prin inscripțiune în fals;

Că în speță, procesul-verbal, prin care notarul comunei Filești constată în mod autentic, înmânarea copieii în cestiune, nu a fost atacat de către recurenți, pe calea inscripțiunei în fals;

Că suszisul proces-verbal făcând deplină dovadă des pre cele de visu constatate, cu drept cuvânt instanța de fond a înlăturat declarațiunile posterioare ale primarului din Filești, ținînd la anularea unei proceduri bine îndeplinită, de notar, declarațiunii ce, după cum notează în fapt judele de ocol întemeindu-se pe împrejurările cauzei, au fost date părții numai de complezență, așa că sub nici un punct de vedere, ele nu puteau schimba, convingerea deja formată a judecăței sale.

Asupra motivului III de casare :

« Pretinsa notificare de la 10 Septembrie, chiar de ar avea verî o valoare, nu se vede că s'a făcut firmei Gheorghiu et Alexiu, ci d-lui Alexiu personal, și considerantele pe care dl. jude respinge acest motiv, constituie o eroare grosieră de fapt și un exces de putere.

Considerând că după cum stabilește în fapt cartea de judecată, notificarea copiei de pe încheierea aprobativă a procesului-verbal de contravențiune adresată firmei D. Ghiorgiu & I. Alexiu, a fost înmănată unuia din asociați, în stabilimentul social al firmei; că întru cât sus numiții apelanți nu au dovedit instanței de fond, că asociatul ce a primit notificarea, are prin o clausă specială a actului constitutiv al societății, mai puține drepturi ca asociatul cel-lalt, presupțiunea este, în baza art. 1514 și urm. din c. civ., că ambii asociați, au drepturi egale în administrarea afacerilor sociale; că așa fiind, și acest mijloc e neîntemeiat.

Asupra motivului IV și V de casare :

« IV Accușă pretinsă notificare din 10 Septembrie este nulă, ne fiind semnat procesul-verbal de cât de ajutorul de primar, ceea ce nu poate fi suficient, fie de vom aplica art. 105 din regulamentul pentru perceperea veniturilor comunale, fie de vom aplica regulile din art. 74 pr. civ. »

V « El mai e nul și fiind că semnificarea ce pretinde a constata nu e făcută nici la domiciliul nostru nici la Primărie, cum cere art. 117 din regulamentul sus citat, comb. cu art. 8 din legea perceperei taxelor și 189 din legea vămilor ».

Considerând că dinaintea instanței de fond nu s'a cerut, pentru cuvintele arătate prin aceste mijloace, anularea notificațiunei făcută de notarul comunal, în condițiunile prevăzute de lege; că prin urmare, chiar dacă aceste mijloace ar fi exacte, de ele pot fi discutate pentru prima oară în casațiune :

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

Audiența de la 30 Septembrie 1897

Președenția D-lui G. E. SCHINA, Prim-Președinte

Frantz Eitel et C. Speck cu Primăria orașului R.-Vâlcea

Legea maximului.—Taxe pentru căruțele ce intră în comună. — Când se poate pune o asemenea taxă. — Dacă această taxă este din cele prevăzute pentru axize. — (Art. 2, 5 și 134 din legea maximului. — Art. 83 din tabloul de taxe acordate comunei Râmnicu-Vâlcea).

Primăriile orașelor sunt în drept, după legea maximului, a supune la taxe fie-care vehicul încărcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumațiune, fie că nu sunt supuse la această taxă de consumațiune din cauză că legiuitorul le-a scutit, fie că nu sunt supuse din cauza destinațiunei lor pentru transit, și aceste taxe nu sunt din acele ale axizelor comunale, ci din cele ce comunele sunt autorizate a percepe sub numele de «jugărit».

Decisiunea No. 330. — Respingerea recursului făcut de Frantz Eitel et C. Speck contra sentinței tribunalului Vâlcea No. 46/97.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de d-l consilier G. P. Petrescu ;

S'a ascultat d-l avocat Saita din partea recurenților în desvoltarea motivului de casare, cum și d-l avocat Chebapci, din partea intimatelor Primăriei a orașului R.-Vâlcea, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

« Violarea art. 2 din legea maximului și rea interpretare a art. 5 din aceeași lege, precum și rea interpretare a art. 134 din tabloul ce însoțește legea maximului, întru cât fiindu-ne recunoscut de primărie dreptul de antreposit pentru lemnăria ce introducem în oraș și care era destinată pentru transit, totuși ni s'a perceput în mod ilegal taxa de 50 bani de car, cu toate că lemnăria depositată nu a fost pusă în consumație în interiorul orașului și taxa de 50 bani de car nu se poate percepe de cât de la acele mărfuri, car introduse fiind în oraș, pentru a fi puse în consumație nu sunt specialmente afectate și prevăzute în tablou pentru a se percepe la dânsa plata de axiz ».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că, Fr. Eitel și C. Speck au cerut ca Primăria orașului Râmnicu-Vâlcea să fie obligată a le restitui suma de 1200 lei, percepută ca taxă de 50 bani la fie-care căruță de lemne, adusă în oraș, destinate pentru transit, și pentru cari nu trebuia a se percepe acea taxă, de oare-ce, numai pentru lemnele destinate spre consumațiune se percepe o asemenea taxă ;

Având în vedere că art. 134 din tabela anexată la legea maximului, — corespunzător art. 83 din tabloul de taxe acordate a se percepe de Primăria orașului Râmnicu-Vâlcea, conform legii maximului, — dispune că sunt supuse la taxa de 50 bani fie care vehicul încărcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumațiune, fără a face vre-o distincțiune între cazul când mărfurile nu sunt supuse la taxa de consumațiune, din cauză că legiuitorul le-a scutit, și între cazul când mărfurile sunt scutite de a plăti acea taxă fiind destinată pentru transit ;

Că acestea din urmă, tocmai pentru că nu sunt supuse la taxa specială de consumațiune, fiind destinate pentru transit, urmează a fi impuse la o taxă, și aceea nu poate fi de cât cea prevăzută de articolele 134 și 83, citate ;

Considerând că art. 2 și 5, din legea maximului, vizate prin motivul de casare, sunt relative la axize, iar taxele încasate de Primărie, în specie, sunt din acele pentru cari dânsa este autorizată a percepe sub uumele de jugărit (taxă de povară) și cari servă la repararea deteriorărilor aduse căilor de comunicație comunale, prin urmare nu pot fi invocate cu succes ;

Că ast-fel fiind, trib. a făcut o bună aplicație a legii, și dar mijlocul de casare rămâne neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 1 Octombrie 1897

Președenția D-lui G. E. SCHINA, Prim-Președinte

Direcția Generală a Căilor Ferate Române cu D. Tudorică

Competință.— Competința instanței de apel. — După ce se determină. — Acțiuni imobiliare. — Acțiuni personale. — Judecătorii de ocoale. — (Art. 58 și 59 din procedura civilă. — Art. 77 din legea judecătoriilor de ocoale din 1896).

Competința instanței de apel urmează a se determina după competența primei instanțe.

Ast-fel, asemănat art. 77 din legea judecătoriilor de ocoale din 1896, aceste judecătorii fiind competente a judeca toate acțiunile relative la imobilele situate în circumscripțiunile lor, fără a distinge între acțiunile imobiliare și între acțiunile personale, urmează că și tribunalul situațiunei imobilului este competent a judeca, în apel, aceste acțiuni, fie chiar personale, iar nu tribunalul domiciliului pârâtului.

Decisiunea No. 341. — Respingerea, după o divergință, a recursului făcut de Direcția Generală a Căilor Ferate Române contra sentinței tribunalului Vâlcea cu No. 88/97.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de d-l Președinte Gr. Lahovari;

S'a ascultat d-l avocat Gr. Duca din partea recurentei Direcțiuni în dezvoltarea motivului de casare și d-l avocat Bors, din partea intimatului D. Tudorică, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului II rămas în divergință, în urma respingerii celorlalte motive, prin decizia No. 288/97 a acestei curți:

«Violarea art. 58 pr. civilă căci după ce se constată că nu ne aflăm în fața unei acțiuni derivând din expropriere, ci ne aflăm în fața unui quasi-deliict, ni s'a respins excepțiunea de incompetență *ratione personae*.

Având în vedere sentința atacată, care stabilește că Dumitru Tudorică a intentat o acțiune personală și mobilă Direcțiunei Căilor ferate, relativă la venitul imobilului de care dânsul a fost lipsit prin faptul că acea Direcțiune, i-a luat din posesiune imobilul său, fără nici o prealabilă despăgubire;

Considerând că după art 58 din proc. civ., o asemenea acțiune trebuie intentată la tribunalul domiciliului pârâtului, iar după art. 59 din aceeași procedură, numai acțiunile pentru imobile, se intentă la tribunalul în județul căruia se află situat imobilul;

Considerând însă că, în acțiunea de față, tribunalul a judecat numai ca instanță de apel, și dar competența sa urmează să se determine, după competența primei instanțe;

Considerând că prin art. 77 din legea judecătoriilor de ocoale din 1896, derogându-se la art. 58 și 59 din pr. civ., se menține competența județului de ocol în resortul căruia se află situat imobilul, a judeca toate acțiunile deferite prin lege judecății sale, relative la acel imobil, fără a distinge dacă aceste acțiuni sunt personale, mobiliare sau imobiliare;

Că dacă legiuitorul din 1896, ar fi voit, a restrânge

competința acestui judecător, numai la acțiunile imobiliare, el s'ar fi exprimat formal în acest sens, după cum se exprimă în art. 59 din pr. civ.;

Considerând că această derogatiune la regulile procedurii civile, se explică prin solicitudinea legiuitorului de a asigura împričinaților, o justiție promptă și economică, în afacerile date competenței județului de ocol;

Că în speță, acțiunea fiind intentată dinaintea județului de ocol al situațiunei imobilului, iar nu la domiciliul pârâtei Direcțiunii, ea a fost judecată, de instanțele competente a o judeca;

Pentru aceste motive, Curtea respinge. etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA III

Audiența de la 23 Septembrie 1897

Președenția d-lui AL. STOICESCU, Consilier

Decisiunea No. 21

Toma Mladen cu Elisabeta T. Mladen

Apel. — Dacă o hotărîre se poate apela numai în parte. Când se poate apela numai în parte. — Dacă o hotărîre de divorț poate fi apelată de soțul ce a pierdut, numai pentru taxele de timbru la care a fost condamnat.

O hotărîre judecătorească se poate apela pentru ori-ce cap de cerere sau parte a ei, totuși punctul dedus înaintea instanței de apel trebuie să aibă o conexitate cu însuși fondul afacerii, și în ori-ce cas să intereseze pe aceleași părți litigante care au figurat la prima instanță.

Ast-fel, într-o afacere de divorț, soțul care perzând a fost condamnat la plata taxelor de timbru ce ar fi trebuit plătite de soțul câștigător ce făcuse acțiunea cu act de paupertate, nu poate face apel numai în ceea-ce privește această condamnățiune la plata de taxe de timbru.

Curtea,

Asupra opozițiunei făcute de Toma Mladen în contra decisiunei cu No. 10/97 a acestei Curți, prin care i s'a respins ca nesusținut, apelul făcut în contra sentinței No. 160/96 a trib. Ilfov s. I, c. c.;

Ascultând pe părți:

Având în vedere că oponentul a conchis a se reforma decizia opoată și prin urmare sentința apelată, numai în ce privește condamnarea sa la plata taxelor și timbrei, de oare-ce și dânsul este sêrac după cum aceasta rezultă din actul de paupertate, în virtutea căruia a făcut și i s'a declarat apelul și opoziția admisibile;

Având în vedere, că prin legea timbrului (art. 30) instanțele judecătorești sunt obligate să condamne pe pârâtul care a pierdut judecata la plata cheltuelilor de timbru ce ar fi trebuit să facă reclamantul dacă nu ar fi fost scutit prin actul său de scăpătăciune;

Că așa fiind în cazul de față, oponentul Mladen neavând, prin apelul său reformarea însăși dispozitivului principal al sentinței și prin urmare rămânând definitiv condamnat și definitiv pronunțat divorțul contra sa, ca consecință trebuie să suporte dispozițiunile suscitatului articol al legii;

Că a face apel numai contra părții, cu totul accesoriu a condamnării la taxe de timbru, este pe de o parte a se pune în contradicție cu legea, iar pe de alta a schimba cu desăvârșire însăși natura afacerii dedusă înaintea primei instanțe și a cere de la Curte să judece

în loc de o chestiune de divorț, o chestiune pur fiscală care nu s'a discutat înaintea primilor judecători și în care nu mai sunt interesate aceleași părți ca la tribunal, de oare-ce condamnarea se face numai în favoarea fiscului care singur ar avea interes să figureze în apel;

Că de și o hotărâre se poate apela pentru ori-ce cap sau parte a ei, totuși acel punct dedus înaintea Curței trebuie să aibe o conexitate cu însuși fondul afacerii și în ori-ce caz să intereseze pe aceleași părți litigante cari au figurat la prima instanță;

Că dacă apelantul a obținut un certificat de pauperitate, acesta poate să-i serve, când va fi urmărit pentru incasarea taxelor;

Pentru aceste motive;

Respinge opoziția făcută de Toma Mladen în contra decisei cu No. 10/97 pronunțată de această Curte;

(ss.) I. Cerkez, M. Paleologu, D. Giuvăru.

Grefier (s.) Carabella.

O p i n i u n e

Având în vedere opozițiunea făcută de Toma Mladen în contra decisei cu No. 10 din 1897, prin care i s'a respins ca nesusținut apelul făcut în contra sentinței cu No. 160 din 1897, a tribunalului Ilfov s. I., care a admis cererea de divorț, a intimătei Elisabeta Mladen, condamnând pe apelant la taxele și timbrele legale, conform art. 30 ultimul aliniat din legea timbrului;

Având în vedere că apelantul cere de la Curte să reformeze sentința tribunalului în ceea-ce privește plata drepturilor fiscale, de oare-ce dânsul este în stare de scăpătăciune, după cum se probează cu actul de pauperitate, liberat de cei îndrept cu care a făcut acest apel;

Considerând că dacă prin art. 30 ultimul aliniat al legii timbrului, se impune instanțelor judecătorești ca să condamne pe pârât, când perde, și la taxele și timbrele ce ar fi trebuit să plătească reclamantul în stare de scăpătăciune, aceasta nu se poate înțelege de cât numai în cazul când pârâtul este o persoană cu avere, iar nu și în cazul când este săracă, în stare de scăpătăciune;

Că această interpretare este singura întemeiată, rezultă nu numai din motivul că ar fi absurd a pretinde că legiuitorul a voit să condamne în tot-d'a-una pe pârât, și chiar în cazul când s'ar găsi în stare de scăpătăciune, dar din însuși textul legii, art. 31 din legea timbrului, rezultă că și pârâtul are dreptul a se apăra cu act de scăpătăciune în tot cursul procesului și dacă câștigă, se va condamna la taxe și timbru reclamantul zice art. 31 din legea timbrului, bine înțeles dacă este o persoană cu avere, căci dacă este săracă este apărată prin actul de pauperitate ce a înfățișat la intentarea acțiunii;

Considerând că în speță prin dispozitivul sentinței tribunalului, apelantul este condamnat la plata taxelor și timbrelor ce ar fi trebuit să plătească reclamanta; că departe de a avea vre-un text de lege, care să declare neadmisibil apelul, când ar avea de obiect numai condamnarea la plata taxelor fiscale, din contră o asemenea soluțiune ar viola principiul că apelul fiind devolutiv, urmează a se repune în discuțiune toate dispozițiunile luate în prima instanță, după alegerea apelantului;

Considerând de asemenea că nu este juridic a se pretinde că fiind vorba de drepturi fiscale, iar reprezentanții acestor drepturi nefigurând în apel, nu se poate lua nici o dispozițiune, pentru că numai contradictoriu s'ar putea priva fiscal de drepturile sale, că, în adevăr, condamnarea la drepturile fiscale fiind ordonată de lege, judecata condamnă din oficiu, dacă găsește că sunt datorite; în consecință, tot din oficiu desființează când ele nu sunt legal datorite, fără a fi trebuință de vre-un contradictoriu în apel, precum nu s'a dispus de legiuitor nici în prima instanță;

Considerând că, în fapt, apelantul prezentând Curții actul de scăpătăciune investit cu toate formele legale, urmează a fi apărat de plata drepturilor fiscale;

Pentru aceste motive, sunt de opinie a se admite opozițiunea făcută de Toma Mladen;

A se schimba decisiunea opoartă;

A se admite apelul și, în consecință, a se apăra de plata taxei de timbre la care este condamnat.

(ss) A. Stoicescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA

Audiența de la 13 Septembrie 1897

Președinția D-lui GR. I. ALEXANDRESCU, Președinte

Sentința civilă No. 457

Zamfira Nicolau cu Dinică Vasilache și Costache Bratu.

Daune.—Cheltueli de judecată.—Cine poate fi condamnat la daune și cheltueli de judecată.—Dacă creditorul ipotecar poate fi condamnat la daune și cheltueli de judecată când urmărește imobilul ipotecat și vînzarea nu se mai face din cauză că a fost plătit de debitor.

Asemănat art. 140 din procedura civilă, numai partea ce este căzută în culpă,—care perde—, răspunde de daune și cheltueli de judecată față de cei-ce figurează în judecată.

Ast-fel, creditorul urmăritor, cand urmărește averea debitorului său, nu face alt-ceva de cât cantă a'și asigura dreptul său, condus fiind de o perfectă bună credință, și deci de la dânsul nu se poate cere nici daune nici cheltueli de judecată, în cas când nu s'ar mai face vînzarea averei urmărită din cauză că debitorul l'a plătit pe creditor, intru cât nu există culpă din partea creditorului.

S'au ascultat; D-l avocat Simionescu, din partea contestatoarei Zamfira Nicolau, precum și d-l avocat N. Rainu, din partea creditorului urmăritor T. Ienibace.

Tribunalul deliberând,

Asupra contestațiunei făcute de d-na Zamfira Nicolau contra urmăririi exercitată de d-l Dinică Vasilache asupra averii debitorului său Costache Bratu compusă din un pogon și jumătate vie din com. Jareștea; Având în vedere că erî fiind termenul vînzării imobilului urmărit cum și al contestațiunei, mai înainte de ori-ce procedare, creditorele urmăritor a declarat că s'a îndestulat de suma pentru care ceruse urmăririi și nu mai are nici o pretenție și debitorul urmăritor nefăcînd nici o obiecțiune, tribunalul a luat act de declarația părților și a dispus închiderea dosarului vînzării;

Că, așa fiind contestațiunea, ca ne mai avînd interes, cată a se respinge.

În ce privește cererea de cheltueli făcută de contestatoare;

În majoritate,

Avînd în vedere că, creditorul Dinică Vasilache mai înainte și fără a se lua în discuțiune judecarea

contestației, declarând că s'a îndestulat de suma ce avea să primească de la debitorul său; tribunalul luând act de această declarațiune, dispune închiderea dosarului vânzării;

Având în vedere că după dispoziția art. 140 pr. civ., nu mai parlea ce e căzută în culpă—care perde—răspunde de daune și cheltueli de judecată față de cei ce figurează în judecată; în specie Dinică Vasilache urmărind averea debitorului său Costache Bratu în virtutea unui act de ipotecă autentificat și înscris la No. 214/89 de acest tribunal, nu a făcut nimic alt de cât a exercitat un drept al său dat în baza aceluși act investit cu toate formele legale și destul de valabil până la proba contrarie; creditorul dar nefiind condus de cât de o perfectă bună credință nu i se poate cere nimic de la dănsul, culpă din partea sa nu există, și deci trebuie a fi apărut de ori-ce pretențiune.

Considerând că după cum d-na Zamfira Nicolau prin contestațiunea sa tindea a-și apăra un drept ce pretinde că este al său, tot ast-fel și creditorul Dinică Vasilache urmărind averea debitorului său Costache Bratu în virtutea actului de ipotecă, caută a-și asigura dreptul său, care până la proba contrarie era stabilit, pe când dreptul contestatoarei, cum contestațiunea nu s'a luat în discuțiune, neputând a se ști ce rezultat ar fi putut avea, trebuie a fi considerat ca neexistent, și că dacă daune s'a cauzat nu Dinică Vasilache ar fi acela ce ar răspunde de dănsule, căci în tot-d'auna atunci creditorul urmăritor ar fi espus a plăti asemenea daune și ar fi ținut pentru a nu mai renunța la urmărirea ori de câte ori i s'ar face contestațiuni de asemenea natură chiar când datorita i s'ar achita cu cât-va timp înainte de ziua vânzării.

Pentru aceste motive redactate de d-l Membru Sărățeanu:

Tribunalul, în virtutea legii,

Respinge contestațiunea făcută de d-na Zamfira Nicolau ca fără interes.

În majoritate,

Respinge și cererea contestatoarei de a i se acorda cheltueli, ca nefondată.

(ss) T. Răvan, T. Sărățeanu.

p. Grefier (ss) Lascar.

Opiniune

Având în vedere că un litigiu dintre două părți nu și-a sfârșitul de cât sa prin o hotărâre judecătorească, sa prin retragerea acțiunii de către reclamant. În cazul întâi partea condamnată de judecător este partea care perde procesul, în cazul al doilea partea care perde este aceia care se retrage din proces, care declară că nu mai are nici o pretenție. Legiuitorul în art. 140 pr. civ., nu este categoric, el zice: «Partea care perde se va condamna și la cheltueli de judecată», termenii sunt generali, nu se precizează în ce anume caz se acordă cheltueli, este de ajuns ca o parte să piardă litigiul, indiferent prin judecată sa prin retragere, pentru ca judecata să-l condamne la cheltueli.

În adevăr, în acest articol legiuitorul nu a fost condus de cât de ideea că ori-cine este chemat în judecată sa cheamă pe altul în judecată, expune pe partea adversă la cheltueli, îi cauzează o pagubă pe care judecata trebuie să o repare, ar fi prin urmare nedrept ca un reclamant temerar care văzând în urmă că rău a chemat pe adversarul său în judecată, să se mărginească pur și simplu la retragerea acțiunii, fără ca să despăgubească pe adversarul său de cheltuelile ce și-a cauzat din culpa, din răutatea sa sau chiar din negligența și eroarea sa;

Pentru aceste considerante, sunt de opinie:

A se acorda d-nei Zamfira Nicolau cheltueli de judecată apreciate de tribunal.

Președinte (ss) Alexandrescu.

MIȘCĂRI ÎN MAGISTRATURĂ

D-l Bastache, actual procuror general pe lângă Curtea de apel din Galați, a fost numit membru la aceeași curte, în locul d-lui Abgarovici, dispensat de serviciu;

D-l D. Gh. Raicoviceanu, actual procuror de secție la Curtea din Galați, a fost numit procuror general la aceeași Curte, în locul d-lui Bastache, trecut membru;

D-l Gh. A. Drăghici, actual judecător de instrucție la tribunalul Ilfov, a fost numit procuror de secție la Curtea de apel din Galați în locul d-lui Raicoviceanu, înaintat.

D-l M. P. Rădulescu, doctor în drept, actual judecător la Văleni (Prahova), se numește procuror la Putna, în locul d-lui Irimia Gheorghiu, permutat.

D-l Theodor Th. Vasiliu, doctor în drept, se numește judecător la Văleni (Prahova), în locul d-lui Rădulescu

D-l Nicolae Docan, lincențiat, se numește ajutor-judecător al ocolului I în Iași, în locul domnului Anton Costăchescu.

D-l M. Popov, actual ajutor la judecătoria Calafat (Dolj) se permută la judecătoria ocolului Vela, același județ, în locul d-lui I. I. Iovan.

D-l Dionise Ionescu, lincențiat în drept, se numește ajutor-judecător în locul d-lui Popov la Calafat.

D-l Telemaque Niculescu, lincențiat în drept, se numește ajutor la judecătoria Bucecea (Botoșani), în locul d-lui I. Visalion.

D-l P. Mihăilescu, lincențiat în drept, actual ajutor la judecătoria ocolului Stemnic (Vaslui), se permută în aceeași calitate la judecătoria Racova, același județ, în locul d-lui C. Lefter, care trece în locul d-lui P. Mihăilescu la Stemnic (Vaslui).

BIBLIOGRAFIE

A apărut 3 volume:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revindicare, regulamentul de hotărânicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține:

ESECUȚIUNEA SILITĂ

Volumul III:

ESECUȚIUNEA SILITĂ IMOBILIARĂ

Cuprinzând: acțiunile, excepțiunile, nulitățile și recursurile în Casațiune

Câte-și trele volumele fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintării costului prin mandat poștal.

Fie care volum costă 12 lei, câte-și-trele volumele 36 lei.

S'a pus sub presă volumul IV.